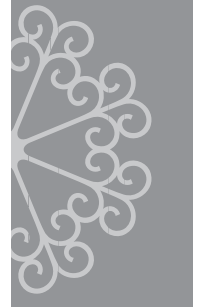

בית מדרש

464

בשבילי הפרשה

פרשת נצבים תשפ"א

זמני כניסת השבת

Baltimore, MD	7:15
Brooklyn, NY	7:06
Chicago, IL	7:00
Houston, Texas	7:22
Johannesburg, S. Africa	5:38
Lakewood/Deal, NJ	7:06
London, UK	7:26
Los Angeles, CA	6:57
Manchester, UK	7:38
Monsey, NY	7:07
Montreal, Quebec	7:09
Passaic, NJ	7:07
Toronto, Ontario	7:31
Yerushalayim	6:25
Zurich, Switzerland	7:43

בשבילי הלכה

ע"י הרב הגאון מאיר צבי שפיצר שליט"א
הערות בעניני הלכה. הלכה למעשה יש לשאול לרב

נצבים

בראש השנה יכתובו וביום צום כיפור יחתמו

ע' במהר"ם שיק א"ח סי' ש' שהקשה על לשון הפייט שאמר ונתנה תוקף וכו' ב"ה יכתובו וביום צום כיפור יחתימו ויהי לצדיקים יש חתימה ב"ה ולבנינו אין חתימה ב"ה אלא ב"ה.

ותי' חדא דהכוונה בראש השנה היינו כמו מראש השנה כי חתימה של בנינו הוא בכל זמן בעש"ת שחזור בתשרי בה. ועוד תי' דגם צדיקים מ"מ תולה הוא על פסק המדינה, ואם המדינה רובו רע גם הצדיק אובד עמהם וכו', ומה"ט אמר הפייט ביום צום כיפור יחתמו דאירי גם בצדיק ומ"מ לא נחתם לגמרי עד י"כ שנחתם גם דין המדינות.

ובאמת מקור מהר"ם שיק הוא ממה שאמרו בינוניים תלויין ועומדין וכו' זכו נכתבין לחיים לא זכו נכתבין למי תה, ומבואר דב"ה אין כותבין לא חיים ולא מיתה, וא"כ לכא' עדיין אין חתימה.

ואולי י"ל עפ"י מה שכתב שם הריטב"א ט"ז ע"ב וז"ל ור' יונה הוסיף דלהכי לא קאמר חטאו נכתבין למיתה משום דהוה מלתא דהוא ממילא שהרי י"כ מצוה מה"ת להתר דות ולשוב בתשובה כדכתיב מכל חטאתיכם לפני ה' תטהרו והנה אם עשו מצות עשה זו זכו ונשתכרו ואם לא עשו כן הרי עברו והרשיעו ונחתיבו, ויש מקשים לפי שיטה זו זמן זה שקבעו לרעתם הוא שהרי טוב היה להם שיהא הקל מטה כלפי חסד לאלתר ולא ימתין עד י"כ אם זכו לא הרויחו כלום ואם לא זכו נחתיבו, ולא קשיא שאם זכו נכתבין לחיים של צדיקים גמורים דעדיפא מההיא דרב חסד מטה כלפי חסד ואם לא זכו נחתיבו עכ"ל. ומבואר בדבריו דהא דקתני זכו נכתבין לחיים לא זכו נכתבין למיתה, כ"ז הוא כתיבה חדשה כצדיק או כרשע, אבל בינתיים ב"ה בודאי יש פסק דין וכתובה שהוא בינוני. ולפי ריטב"א לכא' מיושב קו' מהר"ם שיק.

וכן מבואר במג"א דבינוניים יש בהם חתימה, אלא לא יאמר תכתב אלא תחתם כי יש להחזיקו לצדיק. וכן מבואר גם בגר"א שפ"ה הא דאמרו בברייתא אדם נידון ב"ה היינו דאז יש חתימה ולא חתימה, וכתב הגר"א דבכל אדם מיירי. ומזה חידש הגר"א דמה שאמרו צדיקים ורשעים היינו לער נין דין עוה"ב.

הערות ותגובות בלשה"ק או באנגלית יתקבלו בריצון במייל bishvileihalacha@themir.org

דברי רבותינו

כי המצוה הזאת אשר אנכי מצוך היום לא נפלאה היא ממך ולא רחוקה היא, לא בשמים היא לאמר מי יעלה לנו השמימה ויקחה לנו וישמיענו אותה ונעשנה וגו', כי קרוב אליך הדבר מאד בפיך ובלבבך לעשותו (ה, יא-יב, יד)

זאת כדי שהאדם יהיה בעל בחירה ויקבל שכר טוב על התגברותו. והעצה היחידה להתמודד מול נסיונות היצר הרע היא בכח לימוד התורה, וכמו שאמרו חז"ל (קידושין לב, ב) "בראתי יצר הרע בראתי לו תורה תבלין", וכפי שכבר השרישו הגאון רבי ישראל סלנטר זצ"ל כי אין הכוונה על דברי תורה בלבד, אלא כוונת דברי חז"ל על תורת כל מידה ומידה איך לנהוג בה. זוהי העצה היעוצה כנגד יצר הרע, לה-תבונן ולשנן בכל יום את יסודות היראה על ידי לימוד המוסר שיזכיר לאדם תמיד שעליו להימלט ממלתעות יצר הרע שאורב לו לה-כשילו.

זהו ההבדל הגדול בין מצב של "בשמים היא" לבין "קרוב אליך הדבר מאד". אדם שחי כל ימיו בהתבוננות ביראת שמים, לומד מוסר, מפקח ומביט על מעשיו, הוא קרוב. אולם כאשר האדם לא משתמש בכלים שהקב"ה ברא עבורו כדי שישאר בקרבת ה' תמידית, אכן רחוק הוא כמרחק שמים מארץ. **מתוך 'בכל נפש'**

ברמב"ן כתב שכוונת הכתוב היא על מצות התשובה שקרובה אל האדם, כי אחר שהאדם מחליט באמת לחזור בתשובה, אין לו מעכב לבצע את תנאי התשובה, שהרי אין לו קושי להתחרט על עוונותיו, לקבל על עצמו קבלה לעתיד ולהתוודות על חטאיו. אמנם, יש לשאול, כיצד יתכן הבדל כה גדול בין ההוה אמינא שבתחילת הפסוק, שהתשובה "בשמים היא", למסקנה שבסוף הפס' שבאמת "קרוב אליך הדבר מאד"?

מין ראש הישיבה הגאון רבי נתן צבי פינקל זצוק"ל היה מבאר, דהנה יש תמיהה גדולה בכל מהלך החיים של האדם, שהרי כל בר דעת יודע ומבין כי אם הוא לא יעמוד בניסיונות וחלילה ישל בעבירות, יפסיד את כל שליחותו בעולם הזה. אם כן, כיצד יתכן שכל כך הרבה אנשים, שביניהם אנשים חשובים, מתעלמים מאמת כה פשוטה וברורה?

אלא, ברא הקב"ה את היצר הרע, שיש בו כוחות עצומים להטעות את האדם ולהכשילו,

רק על ידי מידות טובות אפשר לעמוד בדין

סיפר הגאון רבי מיכל יהודה לפקר ביץ זצ"ל, ראש ישיבת פוניבז' לצעירים, ששמע מהגאון רבי מאיר שפירא מלובין לין זצ"ל ראש ישיבת חכמי לובלין, אשר זכה לשמוע שיחות מהסבא מסלבודקא מרן הגה"צ רבי נתן צבי פינקל זצ"ל:

פעם בחודש אלול דיבר הסבא מסלבודקא בכל שיחותיו על עומק חומר מעשה האדם כי הוא נורא מאוד, וכי איך שייך שנוכל לעמוד בדין של ראש השנה?! ועד כדי כך

דברי ימינו

שנה שרשה בתחילתה מתעשרת בסופה

סופה שיש לה אחרית, ופירש רש"י 'שישראל עושין עצמן רשין בר"ה לדבר תחנונים ותפילה, שנאמר תחנונים ידבר רש', וצריך להתבונן היכן נמצאים התחנונים הללו בתפילות ראש השנה, ומהו כלל הענין של 'רשה', ומדוע זה סגולה לזכות בדין.

גם יש לעיין מה ענין הסליחות שתקנו קודם ר"ה, להמחבר המנהג הוא מר"ח אלול שאז עלה משה למרום, ולמנהגינו כהרמ"א לפחות ד' ימים קודם ר"ה שהוא ענין ביקור המומים שיש בקרבן, כמבואר בחיי אדם שבר"ה כתיב ועשיתם עולה כאילו עשיתם עצמכם עולה לפני, ולכאור' א"כ היה ראוי לומר סליחות קודם יוה"כ שהוא יום סליחה ומה זה שייך לר"ה שהוא יום המלכה. וכן מה ענין הביקור איזה קרבן ואיזה מומים שייך בזה, והלא הרבה דינים יש בקרבן ומדוע זה דוקא שייך לר"ה. וכן צ"ב שפותרים הסליחות 'כדלים וכרשים דפקנו דלתין', מדוע זה סיבה שהקב"ה ייענה לבקשת המחילה, הלא להיפך אם אין בנו זכויות זה סיבה הפוכה. וכן תימה שחלק גדול מהסליחות מדברים על הצרות שיש לעם ישראל בגלותם ולכאור' קשה מדוע זה סיבה למחילה ולסליחה.

והנה חז"ל תקנו לנו סדר הזכיה בדין והסליחה יעשו לפני כסדר הזה, ומבואר בגמ' מגילה עזרא תיקן להם לישראל שיהיו קורין קללות שבמשנה תורה קודם ר"ה תכלה שנה וקללותיה, והנה לא בכדי הוא שתחילת הפרשה הוא פרשת הכרת הטוב שהוא יסוד הבריאה, בראשית ברא אלקים בשביל התורה ובשביל ישראל שנקראים ראשית, ובודאי גם ענין קריאת פרשת הביכורים הוא חלק מאותה פרשה שתיקן עזרא לקרותה קודם ר"ה, וזה עצמו גורם יסוד התחדשות השנה. וצ"ב מה ענין הביכורים שנקראים ראשית אמנם הוא פרי הביכורים אבל מה עומק הענין שהוא מבטא את יסוד בריאת העולם ומעלת התורה וישראל, הלא בס"ה הוא מודה על הפירות שגדלו אצלו. ואמרו חז"ל (בר"ר פרשה א ד) 'רב הונא בשם רב מתנה אמר בזכות ג' דברים נברא העולם, בזכות חלה, ובזכות מעשרות ובזכות בכורים. ומה טעם, בראשית ברא אלקים, ואין ראשית אלא חלה שנאמר ראשית עריסותיכם. ואין ראשית אלא מעשרות היק דאת אמר ראשית דגנך. ואין ראשית אלא בכורים'. וצ"ב מה עומק

ידעתי כי כל אשר יעשה האלקים הוא יהיה לעולם, עליו אין להוסיף וממנו אין לגרוע, והאלקים עשה שייראו מלפניו (קהלת ג). שלמה המלך ראה את עומק כל סודות הבריאה פרטיה שרשיה ותכליתה, ועומק כל הבריאה הוא 'האלקים עשה שייראו מלפניו'. כל העולם כולו לא נברא אלא לצוות לזה, העולם כולו משתאה ומשתומם מה עשה ה' ככה לארץ הזאת, מה התוהו ובוהו והענין והערפל שמכסה ארץ, אין לנו שום תפיסה, אין לנו נביאים, איש אינו יכול לפצות פיו אין אומר ואין דברים. לב מי לא יחרד כשאנו עומדים להמליך את מלך מלכי המלכים, כשהולכים לחרוץ את הגורל של כל העולם כולו, שנה שעברה כשאמרנו מי במים ומי באש מי בחניקה ומי בסקילה ומי בדבר מי ינוע ומי ינוח מי ישקט ומי יטרף, לא חשבנו שככה זה יראה, איזה משמעות ועומק יש למילים האלו, כמה מאות מליוני משפחות מהעולם כולו זועקים ורועדים שיד ה' נגעה בהם, מאה"מ חרבו שלופה בידו ואינו מבחין ואין מנוס ומפלט, הרי זו שואה שקטה נוראה, יותר מארבע מליון בנ"א שיודעים שנספו ל"ע, וכמה כאן בישיבה נקטפו ל"ע, תלמידים מסולאים בפז נגדעו במיתה משונה, אנו מנסים בכל הכח להמשיך את שגרת ושמחת החיים בתוך הערפל הנורא הזה, מה אדיר כח השכחה וההרגל, השטן מטשטש את הדין עצמו ומשכיח ומקהה את החושים, אנשים חושבים כבר עברנו הרבה ר"ה ועדיין אנו חיים, אבל זו טעות נוראה כי עצם המחשבה הזו היא סכנה ממש, כי אנו כחומר ביד היוצר ובפרט בעולם כזה לא קשה לנחש אם רובו זכאי או לא, והמחשבה הזו של 'בשרירות לבי אלך' זה הכי גרוע ע"ז אין מחילה.

איך מנצלים את התקופה ואת הימים הנוראים הבעל"ט, מי ימצא עומק הדין, העולם כולו נושא את עינו ומצפה לישועה ואין משען ומשענה, עלינו מוטלת אחריות עצומה בידינו להכריע את הכף ואת העולם כולו, זה נפסק ברמב"ם כ"א חייב לראות עצמו שבידו המפתחות להצלת העולם כולו לטוב ולמוטב, מה סוד הזכיה בדין ומה מכריע את העולם לזכות.

מבואר בר"ה (דף טז) אמר רבי יצחק כל שנה שרשה בתחלתה מתעשרת בסופה שנאמר מרשית השנה מרשית כתיב ועד אחרית

ובזה מבואר ענין הסליחות שתקנו קודם ר"ה, כי באמת הסליחה אינה רק למנוע עונש וגהנום, אלא יסוד הבריאה הוא שנכיר ש'לך ה' הצדקה', והכל הוא חסד ובכל רגע הוא מחדש בטובו כל הבריאה, ולנו בושת הפנים כי אין לנו מעצמנו לא קיום ולא זכות, וע"כ אנו כקרבן שענינו התבטלות גמורה ומס"נ בהקרבה גמורה בחי' ועשייתם עולה, וע"כ הסליחות הוא חלק בלתי נפרד בסוד הבריאה המחודשת דר"ה, שאינו רק חיטוי וכפרת עונות אלא כל עצם הבריאה בנויה על הכרה זו שאנו עבדיך ואתה מלכינו אנו בניך ואתה אבינו אנו רעיתך ואתה דודנו, וע"כ בעי' לביקור מומין לחדש הכרה זו. וע"כ אדרבה דוקא ככל שאנו מעמידים עצמינו כדלים וכרשים, אמנם א"ז סיבה למחילה אבל זו סיבה טובה ויצירת בסיס לבריאה חדשה, וע"כ כל ענין התלאות והצרות זה מבטא שאנו לית לנו מעצמינו כלום. – נמצא לפ"ז שעיך עבודת ראש השנה פותחת כבר בימי הסליחות לא כהכ"ת לכפרה ומחילה קודם הדין, אלא להחזיר בנו את עבודת ה'ראשית', להגיע לבחינה של 'כדלים ורשים דפקנו דלתך', וא"א להגיע לר"ה בא' תשרי אלא צריך הכנה מא' תשרי הקודם, ולפחות כמה ימי סליחות שזו ההכרה וההכנה הנצרכת כי אין מלך בלא עם, וצריך קודם את התכלה שנה וקללותיה כדי שתחל שנה וברכותיה, וע"כ נוכל לזכות למתעשרת בסופה. ככל שהבנת המלכות היא יותר עמוקה, ואנו מרגישים יותר תלויים בקב"ה בזה, כך נזכה למתעשרת בסופה ולעולם חדש. – אצל ב"ד כמה שישתיר ויכחיש אם יכפור ניצל מן הממון, אבל אצל הקב"ה בוחן כליות ולב אדרבה כמה שיודה הוא אהוב ומרוצה, ואדרבה את שיא הקיום קבלנו במצב שכולו בושה בחטא העגל 'הרף ממני ואכלם', אז קבלנו את 'חנותי את אשר אחון', אע"פ שאינו הגון. בבושה עצמה אנו ממליכים אותו אין יותר מציאת חן וזכות קיום מאשר העמידה הזו. – בפיוט המזעזע ומחריד כל לב 'נתנה תוקף', כשרואים שאין לנו שום ביטוח בזה עצמו ממליכים, כשרואים שאנו תלויים בו מיד צועקים 'ואתה הוא מלך קל חי וקיים' אין קצבה לשנותיך'.

זה תמצית העבודה בימים קדושים אלו שנקראים יום ה', כדאיתא (באוצר מדרשים) בפסיקתא כי גדול יום ה' זה ר"ה, ונורא מאד ומי יכילנו זה יוה"כ שספרי חיים ומתים לפניו פתוחים, ולכאו' איפכא מסתברא דר"ה שהוא יום הדין נורא מאוד צ"ל ונורא מאוד מי יכילנו, ואילו יוה"כ שכולו חסד ובגדי לבן יום כיבוס החטאים צ"ל גדול יום ה', אבל באמת הוא להיפך כי כשמתבוננים בכל תכלית הבריאה הרי הוא פחד וחלחלה למי ברא הקב"ה כל אלה, כמה נוראות החסד ופלאי הבריאה וכל הבריאה המחודשת הוא חסד עצום ושמחה גדולה, הוא מחלק תפקידים וחיים ביום הזה, מי יזכה להיות שותף בהמלכתו מי יזכה להיות חיילות של בית דוד, להיות שותף במעשה בראשית, ואילו כשאנו מביטים על עצמינו ושפלות מעשינו הוא נורא מאוד לעמוד לפני ממ"ה עם בגדי הצואה ומי יכילנו מי יצדק לפניך כל חי.

יש משהו יותר חזק מכל המגפה, כמעט יותר חזק מהשואה הנוראה, ובודאי יותר חזק מהנגיף הרוחני מכשירי הטכנולוגיה שמפילה כל יום רבבות רבבות לתהום שא"א לצאת מזה, והרבה לא רוצים לצאת, וזה הרבה יותר גרוע מהשואה. – הדבר הכי חזק בבריאה הוא כח ההרגל שגרת החיים ותחושת כחי ועוצם ידי זה יכול לשכר בן אדם שגם במצבים הכי גרועים הוא אדיש ובטוח לי זה לא יקרה, גם כשרואה

מצות אלו שעל פיהם נברא העולם כולו. ובכלל צ"ב מדוע המצוה היא להביא מראשית פרי האדמה ולא מהמובחר שבפירות, כמו שיש דין תמים ומובחר בקרבן, וכן ר' ישמעאל הביא חטאת שמינה, ומה ענין ב'ראשית'.

והנה זה פשוט שמהלך סדר העולם להגיע אל התכלית הוא נובע מאותה סיבה שבשבילה נברא העולם, ונראה שזהו ענין ה'ראשית' שיש בביכורים ובמעשרות, שידע האדם נאמנה שנקודת הראשית והמושכל ראשון וההשקפה הנכונה בכל נושא הוא שהוא ית' הבורא ואנו הנבראים, הוא הנותן והמשפיע ואין עוד מלבדו ואנו רק מקבלים ודלים ורשים ואין בנו שום כח ויכולת מעצמנו, ולזה מצות הביכורים הוא יסוד שמבטא כל ענין מהות בריאת העולם בשביל ישראל ובשביל התורה שנקראים ראשית, שראשית דבר אין אנו הנותנים אלא המקבלים, וה'ראשית' בביכורים מבטא שקודם כל אין אנו בעלים ונותנים אלא מקבלים והכל שלו ומידו נתנו לו, ולא אנו הנותנים ואפי' אם נותנים מן המובחר והמשובח אבל עצם זה שאנו הנותנים זה פגם בכל היחס לבריאה, וע"כ יש להדגיש קודם כל ענין פרשת לבן ויצ"מ וכל ראשית היחס של אומה זו, הכל הוא חסד ומתנת חנם. וכל מה שיש לאדם אם ראשית דגן או פרי האדמה או לחמו שאפה בעצמו, קודם כל לא אנו הנותנים אלא אנו זוכים בשיירים מהכהן ומקבלים מאתו ית'. וזה יסוד המדרש שבזכות ג' מצות אלו נברא העולם כי השקפה זו היא יסוד היסודות שאין לנו מעצמנו כלום רק הכל חסדו ית', והכרת הטוב אינו לשלם גמול או לתת איזה טובה או לומר תודה, אלא להכיר שנפשו חייב לו.

וזה יסוד כל ענין ר"ה ויסוד הבריאה, דהעצה לעבור תקופה זו וימים נוראים אלו הוא מה שחידש ר' יצחק שסוד ראשית השנה טמון עד כמה שהיא רשה בתחילתה, וכמה שאנו מכירים שאנו כדלים וכרשים ולית לנו מגרמינו כלום, ונמשלים ללבנה דלית לה לגרמה כלום, כך היא מתעשרת בסופה ולא משום שכר או עונש אלא שזה יסוד כל הבריאה, שאנו הנבראים והוא הבורא המשפיע. ואם אנו הנותנים יש לנו מציאות בפ"ע מי יודע אם יש לזה אחרית ותקוה. וזה הענין לדבר תחנונים ב"ה הרי לא מזכירים אפי' חטא ולא תחנונים, אלא עצם העמידה בצורה כזו שענינו לך תלויות ומעמידים עצמינו כדלים וכרשים בהכרה מלאה שאין לנו מעצמינו כלום, זה האופן לקבל שפע וזו הצורה להמליך את הקב"ה, וממילא יש קיום לעולם כולו, וכל מה שנראה שיש לנו כח ועושר וכשרון ורואים עולם מלא כמנהגו נוהג, זה טעות גמורה, כי הכל דמיון והבל ואין לזה שום קיום, רק עד כמה שהקב"ה מחדש בטובו כל יום עפ"י התורה וישראל שנקראים ראשית, וכל המלכות היא עצם הצורה שאנו מכירים שאנו כדלים וכרשים ולית לנו מגרמינו כלום, וכל מהותינו היא לקבל עול מלכותו ית' ולהשפיע חיותו בכל העולם. וזה כל עומק ענין המלכויות שהרי ודאי הקב"ה בטרם כל יציר נברא אינו זקוק כלל להמלכתו, אבל אופן ההשפעה בעולם הזה וכל קיומינו הוא עד כמה שאנו עושין עצמנו כעבדים שענינו אליו תלויות, וזו טעות גדולה שסבורים אנו שעל עצם החיים ובריאות ופרנסה ובנים אנו מובטחים כבר בערך, ומבקשים עוד שפע עושר וכבוד ושידוכים ושתעלעל וכו', וזו טעות גדולה כי כמה שכבר יש לנו אין כאן מלכות ולא כלי קיבול לקבל עוד ואין כאן מתעשרת בסופה, אלא רשים אנו מכל וכל, וכל עצם קיומנו תלוי ועומד.

הבע"ח אינו שואף לכל אלו ואדרבה זה שמותר האדם מהבהמה הלא צריך להיות יותר שפל בעיניו, כי באמת הוא שפל היצורים ואינו פוסק מלהתגאות בעולם שאינו שלו, וכל ימיו כעס ומכאובים ובקורת ודלטוריא צרות עין ואכזבות אין סוף, הלא לע"ל כשיראה את עצמו ירצה לקבור עצמו מבושה וכי זה אני? זה מה שעשיתי וחשבתי? הלא הייתי בעולם כ"כ טוב ומופלא.

יש לזכור הלא הקב"ה הוא טוב ומטיב ואוהב עמו ישראל יותר ממה שאנו אוהבים את עצמינו, וכל הדין וכל הבריאה כולה הלא כולה להטיב, כי באמת נוח לו שלא נברא, וא"כ כמה אנו צריכים להודות ולשמוח שזכינו להיות עבדי ה' והכתירנו ובחר בנו בתוארים נשגבים שאין לשער, וכמה אנו צריכים להטיב לזולת ולבריאה ולראות אך טוב וחסד כל הימים, ובעיקר להודות על הזכות העצומה שנתן לנו את תורתו כלי חמדתו להשתעשע ולידבק בו ובתכלית הטוב כל הימים. ובאמת אני לא אומר מוסר ח"ו לבני תורה רק אמרתי איך נראה טבע האדם בלי תורה ומוסר, אבל מה שאני כן אומר לכם זה שאתם לגיונו של מלך, מי כעמך ישראל, איפה יש עוד עם כזה שעם כל הגזירות והקשיים והמחלות, אברכים ובחורים עמלים בתורה. אתם הממליכים את מלך מלכי המלכים בדור הזה, כמה כבוד והערצה יש לכל בן תורה לעיני כל שרפי מעלה, אתם תפארת ישראל מעמידו העולם כפשוטו, ישראל אשר בך אתפאר ראו נא כמה טוב ובאיזה גן עדן אנו נמצאים, אם אנו נראה טוב ודאי שהקב"ה יעלה זכרונו לטובה.

יהי רצון שנזכה להתרומם ולגדול ביראת ה' ולראות בגדלות הבורא ובגדלות התורה ובגדלות הזולת, ובזה נזכה שיעצור בעד המשחית ונוכל לעבדו בשמחה ובטוב לבב, שתהא השנה מתעשרת מתחילתה ועד סופה, שיחיל עלינו מזיו הודו ולהתעטר בכתר קדש ישראל לה' ראשית תבואתה, להמליכו על עצמנו וממילא על כל העולם כולו, שיפקדנו ברחמים גדולים ויכתבנו ויחתמנו בספרן של צדיקים גמורים לאורך ימים טובים. ויוליכנו מהרה קוממיות לארצינו עם מלכנו משיח צדקנו בראשנו. שנת גאולה וישועה, גלה כבוד מלכותך עלינו מהרה והופע והנשא עלינו לעיני כל חי, ויעשו כולם אגודה אחת לעשות רצונך בלבב שלם.

צ"ח קללות, זה כח אדיר שיש בן אדם. הקב"ה רוצה 'כי אם ליראה' הוא לא רוצה שואה ולא קללות, הוא רוצה ס"ה פתח כחודו של מחט בלב, טיפת יראה, וזה הכי קשה בלי תורה ומוסר, אם האדם לא יעורר את עצמו מה יועילו לו כל המוסרים.

הרי אדם לא ישתה מים שיש בזה חשש רחוק של רעל, אז למה כשראינו בעצמנו אסון מירון בחורים שהיו כאן ה' ירחם, כמה בחורים בכו והיו בהלם, כששמענו על קרלין שזה זוועת עולם מי שמע כזאת, כששומעים רכבל נופל באמצע נסיעה במיאמי, כששומעים 'ותפתח הארץ את פיה' בבה"ח שער יצדק אפי' האתון הבין, כבר שכחנו, כשבאוקראינה פתאום בחורים נופלים ופתאום הם עפו מהמטוס וניצלו משריפה ומעשים בכל יום, למה אף אחד אינו חושב אולי השנה הבאה תהיה קצת אחרת, מי יודע, שואל את זה ר' ישראל סלנטר, אבל זה זועק מאיפה האדישות, מגיע ר"ה יש אולי אחוז זעיר שאולי העולם יתנהג אחרת, וכ"א חושב שזה באמת נורא אבל לי זה לא יקרה, ב"ה עברנו ר"ה הכל בסדר, מאיפה הכוחות בשרירות לבי אלך לא יאבה ה' סלח לו, זה לא כמה טיפות רעל, זה לא אחוז זעיר זה לא המחשה, זה הקב"ה עשה והמחיש והרעיד עולם שלם לעיני כל העמים וגם זה לא עוזר? הרי זה פחד פחדים.

רבותי זה לא המטרה, הקב"ה אינו חפץ במות המת כי אם בשונו מדרכו וחיה, הקב"ה רוצה להטיב, צדיקים מבינים רמז קטן ואינם צריכים את כל ההמחשות, כשמתבוננים באיזה עולם ענק ומופלא נולדנו, בכמה השפעות ופלאים אין סוף אנו מוקפים, וכמה ניסים כפשוטו ממש טבעים ועל טבעיים הקב"ה עושה עמנו בכל יום, אנו פשוט עוורים ואטומים. הבריות מסתכלים ואינם רואים, הרי זה משתק את כל החושים, מדוע אנשים מתרגשים מהשואה יותר מעצם בריאת האדם, כי האדם נברא בשקט ובשמחה והכל בבריאות וב"ה הוא כ"כ טבעי, ופתאום אם ח"ו יש צרה ושואה ומגפה אנשים בהלם, מדוע איך זה קרה הרי הכל צריך להיות טוב ומגיע לי הכל, ומהרגע שפותח את העיניים עד יום עצימתם אינו מפסיק לרצות ולהביע דעות ומתנשא, ועם זה הוא מסוכסך ומזה הוא נפגע ואינו פוסק מלחמוד ולקנא, ומבעירים אש מחלוקת והכל לש"ש, וכ"א בתוכו רוצה לכבוש העולם כולו, ומחפש כל היום כמה שיותר נוחות ושוכח שתקוות אנוש רמה, מה תפקידו כאן ולמה בכלל הגיע הנה, הלא

Selichos/
Rosh
Hashanah

PARSHA PREVIEW

Below is an English adaptation of this weeks' Parsha Preview which can be heard live every Wednesday at 2:15

The King is Near!

Hagaon Harav Nachman Levovitz shlita

This past Motzaei Shabbos — here in yeshiva, on Sunday morning — we started to say Selichos.

The *Chayei Adam*, at the beginning of *Hilchos Rosh Hashanah*, discusses why we say Selichos. He explains that Chodesh Elul — which Chazal established as the *חודש הרחמים והסליחות*, with a special emphasis on *tefillah* and *bakashah* — are the special days when Moshe Rabbeinu went up to Shomayim and davened for Klal Yisrael. During those days, he merited to turn these days into *חודש הרחמים והסליחות* not only for that period after the *chet ha'eigel*, but for all time. These forty days will always be special in the sense that Hakadosh Baruch Hu listens to our tefillos in a heightened way, not the regular *רחמים ורצון* of every day. Every day needs *rachamim* — without it the world wouldn't stand — but these days of Elul are special days of *rachamim*, and they were established through Moshe Rabbeinu's *tefillah* and *bakashah* for *kapparah* on Klal Yisrael's behalf. Because these days have remained *חודש הרחמים והסליחות*, there are special *tefillos* to be said at this time.

In addition, Selichos parallels the *bikur*, inspection, of a *korban* offered in the Beis Hamikdash. A *korban* requires four days of inspection to ensure that it has no *mum* (blemish) preventing it from being offered on the *mizbei'ach*, and the same is true of us: We need at least four days of Selichos prior to Rosh Hashanah. In a year like this one, when Rosh Hashanah falls on Tuesday, we start the week before, since Selichos have to start on Motza'ei Shabbos. This gives us more opportunities to check ourselves and ensure that we are *temimim v'sheleimim*.

Regarding the *korbanos* of all the Yamim Tovim, the Torah says *והקרבתם עליה*, while regarding the Rosh Hashanah it says *ונעשיתם עליה*, and Chazal explain that the difference between Rosh Hashanah and every other Yom Tov is that on Yom Tov you bring the *korban*, whereas on Rosh Hashanah you *are* the *korban* — you're bringing yourself to Hakadosh Baruch Hu.

The Ramban, in his *hakdamah* to Chumash Vayikra, says that when a

person brings a *korban*, he is meant to think that it is as though he is offering himself on the *mizbei'ach*, and that all the *avodah* done to the *korban* are really being done to him. Similarly, we need to prepare ourselves and put ourselves in the proper position to be able to stand in front of Hakadosh Baruch Hu on Rosh Hashanah and crown Him King over us. This is not easy; it needs a lot of work. But above everything else you have to check yourself and ensure that you have no *mumin* that would prevent you from being *mamlich Hashem*. For this we need the four days of inspection, and that's the idea of saying Selichos before Rosh Hashanah.

I hope that during these days we'll have the opportunity and the will to work on ourselves, cleanse ourselves, and prepare ourselves, making ourselves pure and clean so that we can stand before Hakadosh Baruch Hu and ask Him: *החזירנו בתשובה שלמה לפניך*, which really means, bring us back to where we were prior to the *chet*. Then, we were close to Hakadosh Baruch Hu, and we had a *kesher* with Him. He embraced us and kept us beside Him all the time, but then the *chet* distanced us, to the extent that Hashem declares that He cannot live together with us anymore.

So we ask Hashem: *השיבנו ה' אליך ונשובה* — this is really the *avodah* of the period leading up to Rosh Hashanah, the days of Selichos.

How do you return? Rabbeinu Yonah gives the exact directions: through *charatah, kabbalah, azivas hachet*, etc.

Rav Yerucham's Critique

About a century ago, the president of Poland decided to travel around the entire country to get a feel for the land he was governing. He traveled with a whole entourage, and they went to check out all the different places in Poland. One of the places they visited was a hamlet called Mir. Out of respect for the visiting dignitary, the yeshiva's *hanhallah* and *talmidim* donned special clothing and went out to welcome him. There's actually a picture of how they were all standing and waiting for him to come.

The next day, my *zeideh*, the *mashgiach*, asked to say a *shmuess* in the yeshiva; apparently, he was not supposed to speak that day, but he called everyone and said he wanted to address them. He told them that he had a strong criticism of the reaction of the bochurim to the arrival of the king. No one said anything; they just stood there and watched the way he went by. "That's *kevod malchus*?" he asked. "That's how you show honor to the king?"

He explained that in a nearby hamlet called Karelitz, when the king came with his entourage, the people lay down on the ground and said, "We're not moving from here until the king helps us. King, you must help us!"

"That," he said, "is *kevod malchus*."

In other words, the people of Karelitz acknowledged that they were powerless to do anything without the king's help, and that without him, they had no future whatsoever. In Mir, in contrast, the people just stood and said nothing, which conveyed that they didn't need the king, and they weren't interested in him: "We can manage on our own, thank you very

much. Don't make harsh decrees or do bad things to us, and don't bother us — just leave us alone."

"That's not *kavod*," the *mashgiach* said.

We have to remember that this is the time of *בהמצאו ה' דרשו ה'*. During these special days of Chodesh Elul and Aseres Yemei Teshuvah, Hakadosh Baruch Hu says, "I'm here — ask Me!"

If we go on with our lives as usual — our davening is the same, our *kiyum mitvos* is the same, we're not asking Hashem to help us — then we're essentially saying, "Eibishter, everything is fine, we can manage without you," *chas v'shalom*. That's a *bizayon* to the King! When we come to crown Hakadosh Baruch Hu, we're asking Him to be King over us because without Him there's nothing, there's no world and there's no life. Everything depends on Hashem: *אין עוד מלבדו*. And that's really our *bakashah*.

Hakadosh Baruch Hu should help us be *zocheh* to be *mekabel ol malchus Shomayim* fully, and we should be *zocheh* to a *טובה וחתימה טובה*.

This week's Bishvilei Haparsha is sponsored by:

